

Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság

Bf.I.22/2025/35.

A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság Győrött, a 2025. szeptember 9. napján megtartott nyilvános ülés alapján 2025. szeptember 16. meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 és társai ellen indult büntető ügyben a Szombathelyi Törvényszék 2024. november 6. napján kihirdetett 47.B.33/2022/160. számú ítéletét megváltoztatja.

Terhelt1 I. r. vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható.

Egyebekben helybenhagyja az elsőfokú bíróság ítéletét azzal, hogy Terhelt2 II. r. vádlott új személyazonosító okmányának száma: szám1, Terhelt5 V. r. vádlott új személyazonosító okmányának száma: szám2, állandó lakcíme: cím40 szám, Terhelt6 VI. r. vádlott új személyazonosító okmányának száma: szám3, Település1-en született, 1975. március 12. napján, anyja neve: Név1, állandó lakcíme: cím 12, értesítési címe: Cím13 szám.

A másodfokú eljárásban felmerült 79.100 (hetvenkilencezer-egyszáz) Ft bűnügyi költségből Terhelt5 V. r. vádlott 16.800 (tizenhatezer-nyolcszáz) Ft, a Kft1. „f.a.” 16.800 (tizenhatezer-nyolcszáz) Ft megfizetésére köteles az állam javára, míg további 45.500 (negyvenötezer-ötszáz) Ft az állam terhén marad.

Indokolás

[1] A Szombathelyi Törvényszék 2024. november 6. napján kihirdetett 47.B.33/2022/160. számú ítéletében Terhelt1 I. r. vádlottat bűnösnek mondta ki 1 rb. bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont és (5) bekezdés b) pont) és 1 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §). Ezért őt, mint különös visszaesőt – halmazati büntetésként – 5 év szabadságvesztésre és 400 napi tétel pénzbüntetésre, mellékbüntetésként 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett arról, hogy a szabadságvesztést börtönben kell végrehajtani, míg a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés háromnegyed részének a kitöltését követő nap. A törvényszék a pénzbüntetés egy napi tételének összegét 10.000,- forintban állapította meg azzal, hogy az így kiszabott 4.000.000,- Ft pénzbüntetést meg nem fizetése esetén napi tételenként egy-egy nap szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

[2] Terhelt2 II. r. vádlottat bűnösnek mondta ki 1 rb. költségvetési csalás büntetében (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont és (5) bekezdés b) pont) és 1 rb. folytatólagosan elkövetett

hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §). Ezért őt – halmazati büntetésként – 3 év 10 hónap szabadságvesztésre, 350 napi tétel pénzbüntetésre és 4 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra, mellékbüntetésként 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett arról, hogy a szabadságvesztést börtönben kell végrehajtani, míg a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő nap. A törvényszék a pénzbüntetés egy napi tételének összegét 10.000,- forintban állapította meg azzal, hogy az így kiszabott 3.500.000,- Ft pénzbüntetést meg nem fizetése esetén napi tételenként egy-egy nap szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

[3] Terhelt3 III. r. vádlottat bűnösnek mondta ki 1 rb. bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont és (5) bekezdés b) pont) és 1 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §). Ezért őt – halmazati büntetésként – 2 év 10 hónap szabadságvesztésre és 250 napi tétel pénzbüntetésre, mellékbüntetésként 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett arról, hogy a szabadságvesztést börtönben kell végrehajtani, míg a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő nap. A törvényszék a pénzbüntetés egy napi tételének összegét 3.000,- forintban állapította meg azzal, hogy így kiszabott 750.000,- Ft pénzbüntetést meg nem fizetése esetén napi tételenként egy-egy nap szabadságvesztésre kell átváltoztatni. A bíróság Terhelt3 III. r. vádlott vonatkozásában a Székesfehérvári Járásbíróság 2018. november 22. napján jogerőre emelkedett I.B.109/2018/10. számú ítéletével kiszabott 1 év – végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett – szabadságvesztés büntetés utólagos végrehajtását elrendelte.

[4] Terhelt4 IV. r. vádlottat bűnösnek mondta ki 1 rb. bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont és (5) bekezdés b) pont) és 1 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §). Ezért őt – halmazati büntetésként – 2 év szabadságvesztésre, 200 napi tétel pénzbüntetésre és 3 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra ítélte. A bíróság a IV. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezett arról, hogy a szabadságvesztést – annak utólagos végrehajtása esetén – börtönben kell végrehajtani, míg a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő nap. A törvényszék a pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.000,- forintban állapította meg azzal, hogy az így kiszabott 400.000,- Ft pénzbüntetést meg nem fizetése esetén napi tételenként egy-egy nap szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

[5] Terhelt5 V. r. vádlottat bűnösnek mondta ki 1 rb. bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont és (5) bekezdés b) pont) és 1 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §). Ezért őt – halmazati büntetésként – 2 év 10 hónap szabadságvesztésre és 250 napi tétel pénzbüntetésre, mellékbüntetésként 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett arról, hogy a szabadságvesztést börtönben kell végrehajtani, míg a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő nap. A törvényszék a pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.000,- forintban állapította meg azzal, hogy így kiszabott 500.000,- Ft pénzbüntetést meg nem fizetése esetén napi tételenként egy-egy nap szabadságvesztésre kell átváltoztatni. A bíróság Terhelt5 V. r. vádlottal szemben 113.700,- Ft erejéig vagyonekobzást rendelt el. A törvényszék az V. r. vádlott vonatkozásában a Szegedi Járásbíróság 2018. május 4. napján

jogerőre emelkedett 32.Bpk.103/2018/2. számú büntetővégzésével kiszabott 2 év – végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett – szabadságvesztés büntetés utólagos végrehajtását elrendelte.

[6] Az elsőfokú bíróság Terhelt5 V. r. vádlottat az 1 rb. bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont és (3) bekezdés a) pont) és 1 rb. bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt emelt vád alól felmentette.

[7] A törvényszék Terhelt6 VI. r. vádlottat az ellene 1 rb. közvetett tettesként elkövetett költségvetési csalás büntette (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont és (3) bekezdés a) pont) és 1 rb. közvetett tettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt emelt vád alól felmentette.

[8] Az elsőfokú bíróság a Kft2. jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazására irányuló indítványt elutasította, míg a Kft1. „f.a.” jogi személlyel szemben 70.276.000,- Ft erejéig vagyonek Kobzást rendelt el.

[9] A törvényszék rendelkezett továbbá az eljárás során lefoglalt, illetve zár alá vett készpénz, ingóságok, bankszámlák, kriptovaluták, számítástechnikai eszközök és iratok további sorsáról, valamint a bűnügyi költség viseléséről is.

[10] A törvényszék ítéletével szemben az ügyész Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt5 V. r. és Terhelt6 VI. r. vádlottak terhére, I., II., III., V. r. vádlottak vonatkozásában a bünszervezet megállapításáért, az I., II., IV. és V. r. vádlottakkal szemben a fő- és mellékbüntetések súlyosítása, a IV. r. vádlott esetében végrehajtandó szabadságvesztés és közügyektől eltiltás kiszabása, az V. és VI. r. vádlottak bűnösségének vád szerinti megállapítása, a VI. r. vádlottal szemben büntetés kiszabása, az I., II. r. vádlottakkal szemben vagyonek Kobzás alkalmazása, valamint a Kft2. jogi személlyel szemben pénzbírság kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést.

[11] Az I. r. vádlott és védője eltérő tényállás megállapítása, eljárási szabálysértés miatt elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért; a II. r. vádlott és védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért; a III. r. vádlott védője enyhítésért; a IV. r. vádlott és védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan eltérő minősítésért és enyhítésért; míg az V. r. vádlott és védője teljeskörűen, elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért terjesztett elő jogorvoslati kérelmet.

[12] A Győri Fellebbviteli Főügyészség BF.32/2025/1-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, míg a védelmi fellebbezéseket alaptalannak ítélte. Rámutatott, hogy a felülbírálat valamennyi terhelt esetében a Be. 590. § (1), (2) és (10) bekezdése alapján teljes körű. Álláspontja szerint a bizonyítási eljárás lefolytatása során a törvényszék a büntetőeljárási szabályokat maradéktalanul betartotta, ugyanakkor a megállapított tényállást a 3. tényállási pont körében részlegesen megalapozatlannak, hiányosnak tartotta, amely azonban a bíróság által elfogadott bizonyítékokra épülő tényállás-kiegészítéssel orvosolható.

[13] Az ügyészi álláspont szerint az ítélet 3. tényállását ki kell egészíteni azzal, hogy a Kft2. 2016. évi teljes áfabefizetési kötelezettsége 9.692.000 Ft volt, melyre 24 havi részletfizetési kedvezményt kapott. Azzal is ki kell egészíteni a tényállást, hogy a társaság eredeti, 2017. évi áfabevallása szerint 57.571.000 Ft árbevétel mellett 80.000 Ft fizetendő áfa szerepel, ezt helyesbítették 6.371.000 Ft-ra 2019. április 25-én. Ugyancsak ki kell egészíteni a tényállást tanú4 tanúvallomása alapján azzal, hogy ő, mint a Kft2. könyvelője a számlákkal kapcsolatban rendszeresen tartotta telefonon a kapcsolatot a VI. r. vádlottal, és több alkalommal személyesen is találkoztak. A könyvelőhöz a Kft3. nevében kibocsátott 30.000.000 Ft értékű számla a VI. r. vádlottal történt telefonbeszélgetést követően érkezett. Emellett pedig ugyancsak a tényállás részének kell tekinteni az ítélet [115] bekezdésében foglalt, a Kft2. 2016. évi áfafizetési kötelezettségével kapcsolatos ténymegállapításokat is.

[14] Ezen kiegészítésekkel a törvényszék által megállapított tényállás teljeskörűen megalapozott, így az elsőfokú bíróság által megállapított és másodfokon kiegészítendő tényállásból okszerű a következtetés a vádlottak büntetőjogi felelősségére, azaz tévedett a törvényszék, amikor az V. és VI. r. vádlottakat felmentette a 3. tényállásban írt bűncselekmény vádjá alól.

[15] Ebben a körben a törvényszék arra hivatkozott, hogy VI. r. vádlott rövid ügyvezetősége idején mindössze egyetlen fiktív számla befogadására került sor. A fiktív számlát is tartalmazó adóbevallás benyújtására azonban már nem a VI. r. vádlott ügyvezetősége alatt került sor, arra adat nem merült fel, hogy az új ügyvezetőt motiválta volna bármilyen anyagi haszonszerzés, a VI. r. vádlott esetében ez szintén értelmezhetetlen, hiszen nem töltött be szerepet a cégben. Álláspontja szerint azonban a törvényszék figyelmen kívül hagyta azt a körülményt, hogy ennek az egyetlen számlának az összege a cég teljes előző évi árbevételének több, mint a felét, áfatartalma pedig az előző évi teljes adófizetési kötelezettség mintegy kétharmadát teszi ki. tanú4 tanúvallomásából pedig egyértelműen következik, hogy a könyvelés során több alkalommal egyeztetett a VI. r. vádlottal, akinek ebből kifolyólag tudnia kellett a valótlan számláról. Jóllehet az I-II. r. vádlottakkal való rokonai kapcsolata egyébként valóban nem lenne elegendő a bűncselekmény elkövetésének alátámasztására, e további bizonyítékokkal kiegészítve azonban ugyancsak jelentős közvetett bizonyítékot jelent. Ez a körülmény kiegészül azzal, hogy a Kft3. a tényállás korábbi részében megállapítottan számlagyárként szerepel, tehát tényleges gazdasági tevékenységet nem végzett.

[16] Ennélfogva mindezekből a körülményekből egyértelmű következtetést lehet levonni az érintett vádlottak büntetőjogi felelősségére, amely miatt bűnösségük megállapítása is indokolt.

[17] Ugyancsak tévedett megítélése szerint az elsőfokú bíróság, amikor a bünszervezet meglétét nem látta megállapíthatónak. A vádlottak a törvényszék által is megállapítottan egy négy szintű számlázási rendszert építettek ki, melynek egyedüli célja a fizetendő általános forgalmi adó „eltüntetése” volt. A rendszer 1-2. szintjén álló társaságok végeztek csak tényleges gazdasági tevékenységet, a 3-4. szinten álló társaságok kizárólag számlagyárként funkcionáltak: az általuk kiállított számla segített csökkenteni a gazdasági tevékenységet végző társaságok (a vád szerint csak a 2. szinten álló Kft1.) áfafizetési kötelezettségét. A számlagyár gazdasági társaságok mindegyikét beszervezett, ténylegesen ügyvezetői feladatokat ellátni nem kívánó és azzal nem is foglalkozó személyek vezették, akik I-II. r.

vádlottakkal közvetlen kapcsolatban nem is álltak. Az alá-fölé rendeltségi viszony ily módon egyértelműen megállapítható, hiszen az ítélet is rögzíti, hogy I. r. vádlott szerepe volt társai munkájának szervezése, az utasítások kiadása. A törvényszék a törvényben megkívántnál magasabb szintre helyezi az elvárt konspiráció mértékét, holott ez a törvényi szabályozásból nem vezethető le. Ha a számlagyár működéséhez, a bűncselekmény megvalósításához a konspiráció ezen szintje is elégséges, ez semmiképpen nem zárja ki a bűnszervezet meglétének megállapítását.

[18] Minderre figyelemmel az ítéletben rögzített tényekből megállapítható a Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontjában definiált bűnszervezet valamennyi szükséges törvényi eleme, úgymint a legalább három főből álló szervezet, amely hosszabb időre, hierarchikusan szervezett, konspiratíván működik és célja legalább ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztés büntetéssel büntetendő cselekmény elkövetése. Ezért az I., II., III. és V. r. vádlottak esetében megállapítható, hogy cselekményüket bűnszervezetben követték el.

[19] Az elítélt vádlottak terhére megállapított bűncselekmények minősítésével egyetértett, azzal, hogy az I-III. r. és az V. r. vádlottak az 1-2. tényállási pontban írt cselekményeiket bűnszervezetben követték el, míg a felmentett vádlottak esetében a korábban írtak szerint indokolt megállapítani a VI. r. vádlott esetében a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző, a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntettét, illetve a Btk. 345. §-ába ütköző hamis magánokirat felhasználásának vétségét, míg az V. r. vádlott esetében további 1 rb., a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző, a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnszegdként elkövetett költségvetési csalás büntettét, illetve 1 rb., a Btk. 345. §-ába ütköző és e szerint minősülő bűnszegdként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségét.

[20] A büntetés kiszabása során irányadó körülményeket a törvényszék teljeskörűen összegyűjtötte, tévedett azonban, amikor a büntetés meghatározása során a bűncselekmény megkezdésétől számította az időmúlást. A bírói gyakorlat egyértelmű e körben, hogy az utolsó rész-cselekmény elkövetése az irányadó. A vádlottak terhére egyébként súlyosító körülményként rótták a törvényszék a huzamosabb időszak alatt történő folytatódó elkövetést, amely némiképp ellentmond ennek az értékelésnek. A törvényszék a vádlottak terhére szóló nyomatékos súlyosító körülményeket nem valódi súlyuknak megfelelően vette figyelembe. A bűnszervezetben történő elkövetés megállapításával az I. r. vádlottal szemben kiszabható büntetés 5-25 évre, a középmérték 15 évre emelkedik. Ugyanez a II-III. és az V. r. vádlottak esetében 5-22 év, melynek középmértéke 13 év 6 hónap.

[21] Nem hagyható figyelmen kívül, hogy az I. r. vádlottat különös visszaesőként ítélte el a költségvetést károsító bűncselekmények körében, ráadásul úgy, hogy cselekményét más, vele szemben folyamatban lévő, hasonló jellegű bűncselekmény miatt indult büntetőeljárás hatálya alatt követte el. Ilyen körülmények mellett a különös részi minimumban megállapított büntetés mértéke egyáltalán nem áll arányban a vádlott által elkövetett bűncselekmény valódi tárgyi súlyával, illetőleg a terhelt személyében rejlő társadalomra veszélyességgel.

[22] A vádlottak által okozott mintegy 186.000.000 Ft vagyoni hátrány valóban nem tekinthető rendkívülinek, azonban bagatell összegként sem kezelhető. A törvény már 50.000.001 Ft vagyoni hátrány okozása esetén ugyanezeket a büntetési tételkereteket rendeli

alkalmazni, és a terheltek által okozott vagyoni hátrány ennek több, mint háromszorosa. Ennek a különbségnek mindenképpen meg kell jelennie a kiszabott büntetésben is.

[23] A II. r. vádlott egyértelmű haszonélvezője volt az elkövetett bűncselekménynek, a társai segítségével elcsalt áfa az általa vezetett gazdasági társaságnál csapódott le. Ennek megfelelően az ő esetében az enyhítő szakasz alkalmazása szóba sem kerülhet, mivel erre nézve semmiféle törvényi indok nincs.

[24] A III. r. vádlottal szemben, aki beismerő vallomásaival nagymértékben hozzájárult a bűncselekmény felderítéséhez, valóban alkalmazható az enyhítő szakasz, azonban a kiszabott büntetés mértéke az ő esetében sem éri el azt a szintet, amely arányban állna az elkövetett bűncselekmény társadalomra veszélyességével. A belső arányosságra figyelemmel a IV. és V. r. vádlottak esetében is indokolt a fő- és mellékbüntetés tartamának emelése, az V. r. vádlott vonatkozásában annál is inkább, mivel az ő esetében a bűnösség köre két további bűncselekménnyel bővült.

[25] A VI. r. vádlott bűnösségének megállapítása esetén vele szemben végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés, pénzbüntetés és gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás kiszabását tartotta indokoltnak.

[26] A bünszervezetben elkövetés megállapítására figyelemmel az I., II., III. és V. r. vádlottak a kiszabott büntetésben a Btk. 38. § (4) bekezdés c) pontja alapján feltételes szabadságra nem bocsáthatók.

[27] Az ítélet egyéb rendelkezéseit, tekintettel VI. r. vádlott bűnösségének megállapítására, azzal indítványozta helyesbíteni, hogy a Kft2.-vel, mint jogi személlyel szemben alkalmazható szankció (pénzbírság) kiszabása indokolt, ezért a társaság zár alá vett számláin kezelt összegeket a pénzbírság fedezetére vissza kell tartani.

[28] A bünszervezetben történő elkövetés megállapítása mellett a Btk. 74/A. § (2) bekezdés o) pontja alapján vagyonekobzás alá kell vonni az I. r. vádlottól lefoglalt, Gerald Genta márkájú karórát, illetve a II. r. vádlottól lefoglalt 1.850 EUR és 1.540.000 Ft készpénzt, 2 db. Apple iPhone 8 és 1 db Samsung Galaxy S10 mobiltelefont, 1 db HP Omen laptopot, illetve a bűnjeljegyzék 356-359. sorszáma alatt kezelt kriptovalutákat, míg az állam terhén maradt bűnügyi költséget az V-VI. r. vádlottaknak egyetemlegesen kell megfizetnie.

[29] Minderre figyelemmel indítványozta, hogy az ítéltábla a fellebbezéseket a Be. 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen bírálja el. A törvényszék ítéletének megalapozatlanságát a tényállás korábban írt kiegészítésével a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján küszöbölje ki, majd ezt követően a Be. 606. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, a VI. r. vádlott bűnösségét állapítsa meg 1 rb. költségvetési csalás büntetében (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont) és 1 rb. hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §), az V. r. vádlott bűnösségét további 1 rb. bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont) és 1 rb. bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §) is mondja ki, állapítsa meg, hogy az I., II., III. és V.

r. vádlottak az 1-2. tényállási pontban terhükre rótt költségvetési csalás büntettét bünszervezetben követték el, az I., II., III., IV. és V. r. vádlottakkal szemben kiszabott fő- és mellékbüntetések tartamát jelentős mértékben súlyosítsa, az I., II. és III. r. vádlottak esetében a szabadságvesztés büntetésből a feltételes szabadságra bocsáthatóság lehetőségét zárja ki, a VI. r. vádlottal szemben végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett, börtönfokozatú szabadságvesztést, pénzbüntetést és foglalkozástól eltiltást szabjon ki, a Kft2.-vel szemben pénzbírságot szabjon ki, melynek fedezetére a társaság zár alá vett bankszámláján lévő összeget tartsa vissza, a I-II. r. vádlottakkal szemben vagyonekobzást is alkalmazzon, az V. és VI. r. vádlottakat pedig egyetemlegesen kötelezze az eljárás során felmerült 228.000 Ft bűnügyi költség megfizetésére.

[30] Az I. r. vádlott védője fellebbezésének indokolásában elsősorban a tényállás helytelen megállapítása, a bizonyítási indítványok elutasítása, az ügyfelem védelemhez fűződő jogának súlyos és folyamatos korlátozása, a vádlott cselekményének helytelen jogi minősítése, a bizonyítékok helytelen értékelése miatt, felmentés végett, másodsorban az ítélet hatályon kívül helyezése érdekében, harmadsorban a büntetés enyhítése végett bejelentett fellebbezését fenntartotta.

[31] Kifejtette, hogy a nyomozati és bírósági eljárás során a hatóságok sorozatosan és visszatérően megsértették Terheltl I. r. vádlott eljárási jogait, szándékosan és folyamatosan akadályozták a hatékony védelemhez fűződő jogát. Előadta, hogy a nyomozás során 2022. február 21. napján indítványozta Terheltl folytatólagos kihallgatását, továbbá más gyanúsítottakkal történő szembesítését, azonban sem erre az indítványára, sem a 2022. március 16. napján előterjesztett, az ügyben kirendelt igazságügyi könyvszakértő szakértői véleményének kiegészítésére vonatkozó indítványát válasza sem méltatta a hatóság, csakúgy, mint a nyomozás során a továbbiakban előterjesztett valamennyi védői indítványra sem érkezett semmilyen hatósági válasz. A nyomozás lezárásakor mindezt egy újabb indítvány előterjesztésével a Vas Megyei Főügyészség felé panaszként előterjesztette, válaszként a főügyészség részéről mindössze pár sorban arról tájékoztatták, hogy a főügyészség vádat emelt, a bizonyítási indítványokat törvényszéken tegye meg.

[32] Előadta továbbá, hogy az igazságügyi könyvszakértői vélemény kiegészítésére vonatkozó védői bizonyítási indítványt a tárgyalási szakban szóban és írásban többször is megismételte, az indítványt azonban a tanács elnöke szándékosan nem bírálta el, csak a bizonyítási eljárás lezárását közvetlenül megelőzően, a perbeszéd elhangzása előtt, és ezzel szándékosan megfosztotta a védelmet attól a törvényben rögzített jogától, hogy amennyiben a bíróság elutasítja a szakértői vélemény kiegészítésére irányuló védői indítványt, abban az esetben a védelem által felkért szakértő véleménye szakértői véleményként értékelendő, ellenkező esetben csak védői észrevételnek lehet tekinteni. Ez a szándékos, kifejezetten a védelem jogának törvényellenes korlátozására irányuló bírói magatartás álláspontja szerint a védelemhez fűződő jog súlyos megsértése.

[33] Érvelése szerint sem a gyanúsítás, sem a vádirat, sem a tárgyalási szakban lefolytatott bizonyítási eljárás, sem ítélet nem ad választ arra a legalapvetőbb kérdésre, hogy milyen konkrét, tevőleges magatartással valósította meg Terheltl a bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettét, és ezt milyen közvetlen és közvetett bizonyítékok támasztják alá kétséget kizáró módon. Terheltl I. r. vádlott a terhére rótt bűncselekmények elkövetését az eljárás során mindvégig következetesen tagadta. Ezzel szemben a törvényszék Terheltl

bűnösségét annak tagadásával szemben Terhelt3 III. r. vádlott beismerő vallomása, valamint okiratok alapján állapította meg. Ugyanakkor az okiratok között nincs egyetlen olyan irat, vallomás, szakértői megállapítás, lehallgatott telefonbeszélgetés, amely közvetlenül vagy közvetve kétséget kizáró módon alátámasztaná Terhelt1 bűnösségét, míg Terhelt3 III. r. vádlott nyomozás során tett vallomásai több tekintetben is valótlan tartalmúak, azok ítéleti tényállás alapjául törvényesen nem szolgálhatnak.

[34] Álláspontja szerint a III. r. vádlott nyomozati szakban tett vallomásait ki kellett volna rekeszteni a bizonyítékok köréből, míg a tárgyalási szakban csak az érdemi, részletes vallomása lehetett volna ítéleti tényállás alapja, azonban a bírósági tárgyalás során Terhelt3 nem tett érdemi vallomást, mindössze fenntartotta, amit a nyomozás során elmondott. Terhelt3 III. r. vádlott a védelem számára átadott iratmásolatokat tartalmazó DVD lemezek alapján a nyomozás során a 2019. április 9. napján közölt gyanúsítástól kezdődően összesen öt alkalommal tett vallomást. Az első kihallgatása 2019. április 9. napján 47 percig tartott és összesen 11 soros vallomást tett. Néhány nappal később, 2019. április 25. napján 43 perc alatt kb. ugyanilyen terjedelemben nyilatkozott, és a védőjével együtt egyezség megkötésére tett indítványt. Ennek kapcsán megjegyezte, abban az esetben, ha a terhelt vagy védője a kihallgatás során jegyzőkönyvben rögzítetten egyezség megkötését kezdeményezi, a kihallgató nyomozónak azonnal fel kell függesztenie a jegyzőkönyv rögzítését és haladéktalanul az ügyészséghez kell fordulnia. Ezt követően a 2019. május 16. napján tartott kihallgatása során ügyészi jelenlét mellett mindössze 13 perc alatt megismételte az egyezség megkötése iránti indítványát és bejelentette az új munkahelyét. A következő vallomástétele 2 év és 4 hónappal később, 2021. szeptember 10. napján történt, amelynek során a védője ismételten jelezte egyezség megkötésére irányuló indítványát, de előtte az ügyfele részletes vallomást tett. Ez a vallomás szerepel az iratmásolatokról akkor kiadott DVD-n is. Újabb hónapokkal később, 2022. április 20. napján született a következő jegyzőkönyv, amely a sűrűn gépelt bő két oldalon csak annyiban tért el az előző vallomásától, hogy a vallomása végén néhány sorban nyilatkozott arról, hogy szembesítésen nem kíván részt venni. Ettől eltekintve a vallomása szó szerint azonos a korábbi vallomásával, amely azonban a valóságban lehetetlen, az az előző vallomásának átemelésével született, csak az egyezségkötésre vonatkozó nyilatkozat már nem szerepelt benne. Mindez pedig a jegyzőkönyvet készítő részéről hivatali visszaélés, közokirat-hamisítás, vagy kényszervallatás bűncselekményét veti fel.

[35] Kifejtette továbbá, hogy emellett a nyomozó hatóság mindezen jegyzőkönyvek megismerhetőségét éveken át korlátozta is a védelem számára, azokat csak a nyomozás befejezésekor ismerhették meg, miközben egyes jegyzőkönyvek felcserélődtek, eltűntek, amely a nyomozati iratanyag szándékos manipulálását, meghamisítását jelenti, és egyben büntetőjogi tényállást valósít meg a nyomozó részről.

[36] A védő álláspontja szerint Terhelt3 és védője mindenképpen egyezséget kívánt kötni az ügyben, minden bizonnyal kaphatott is ilyen ígéretet, amit egészen addig lebegtetek számára, amíg „megfelelő” vallomást tett, de végül egyezség nem született, azaz becsapták a hatóságok. Ugyanakkor a hatóság így elérte azt, hogy Terhelt3 - az egyezség reményében - terhelő nyilatkozatot tett vádlott-társaira, különösen Terhelt1ra, akivel szemben semmilyen terhelő adatot nem sikerült felderíteni, így szükség volt erre a terhelő vallomásra. E vallomások azonban valótlanságok sorát tartalmazza, amelyre a bírósági tárgyalás során végre fény derült. Egyértelműen bebizonyosodott, hogy valótlant állított Terhelt3 például a könyvelőjével való kapcsolatáról, akit - Terhelt3 határozott állításával ellentétben - nemcsak,

hogy nem Terhelt1 ajánlott neki, mert ő nem is ismerte, hanem az vált egyértelművé Terhelt3 lehallgatása során, hogy a súlyos törvénysértésekre ő maga utasította a könyvelőt, akit régóta jól ismert.

[37] Ha az első fokon eljáró tanács törvényesen járt volna el, és kirekesztette volna a törvénysértően felvett, fentebb jelzett vallomások, akkor az azokra történő formális, elnagyolt hivatkozás nem képezhetne volna törvényesen ítéleti tényállás alapját. Törvénysértő az ítélet azon megállapítása is, amely szerint a vádhatóság által a bíróság részére benyújtott vallomással kapcsolatban semmilyen büntetőeljárás törvénybe ütköző szabályszegés nem volt feltárható, hiszen éppen ez az a vallomás, amellyel kapcsolatban mindenképpen valamilyen hatósági visszaélés vethető fel. A nyomozó hatóság súlyos szabálytalanságot követett el, ahogyan az egyezségkötésre irányuló indítványt kezelte és ennek során jegyzőkönyveket hamisított meg és keverte össze a sorszámozásukat is.

[38] Terhelt3 III. r. vádlott ezen vallomásain kívül semmilyen egyéb terhelő adat, bizonyíték nincs az I. r. vádlottal szemben, még a 179 napig tartó lehallgatás során rögzített mindössze 16 telefonbeszélgetés sem igazolja a bűncselekmény megtörténtét, azokban egyetlen bűncselekményre utaló mondat, mondatrész vagy kifejezés sem hangzik el Terhelt1 részéről, vagy a vele telefonbeszélgetést folytató másik fél részéről, amely a költségvetési csalás bűncselekményének megvalósulását vagy az arra való felbujtást igazolná.

[39] A II. r. vádlott védője fellebbezésének indoklásában indítványozta, hogy az ítéltábla a II. r. vádlottat az ellene emelt vádak alól elsődlegesen bűncselekmény hiányában, másodlagosan bizonyítottság hiányában mentse fel. Másodsorban, amennyiben az ítéltábla erre nem lát lehetőséget, arra tett indítványt, hogy a II. r. vádlott kifogástalan személyi körülményeire, valamint a II. r. vádlottnak fel nem róható jelentős időmúlásra is figyelemmel a szabadságvesztés büntetés tartamát a másodfokú bíróság enyhítse a Btk. 82. § (2) bekezdés b) pontja alkalmazásával, és a Btk. 85. § (1) bekezdése alapján végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztésre ítélje a II. r. vádlottat. Harmadlagos fellebbezési kérelme a Be. 592. § (2) bekezdés c) és d) pontjai szerinti részbeni megalapozatlanság Be. 593. § (1) bekezdés b) pontján alapuló kiküszöbölésére irányult, azzal, hogy az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, ténybeli következtetés vagy a felvett bizonyítás alapján eltérő tényállást állapítson meg az ítéltábla, ami alapján a II. r. vádlott felmentésének van helye, ennek hiányában a Be. 609. § (1) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására tett indítványt, mivel az eljárásban olyan eljárási szabálysértés történt, amely a másodfokú eljárásban nem orvosolható, és az eljárás lefolytatására, illetve a Be. 609. § (1) bekezdésben megjelölt főkérdésekre lényeges hatással volt.

[40] Részletesen bemutatta és elemezte a II. r. vádlott, valamint Terhelt1 I. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r. és Terhelt5 V. r. vádlottak, valamint tanú11 és tanú12 tanúk vallomásait, a lehallgatási anyagokat, továbbá a rendelkezésre álló okirati bizonyítékokat, és arra az álláspontra helyezkedett, hogy azok semmiben nem támasztják alá a II. r. vádlottnak a vádiratban vázolt cselekvőségét, vagy azt, hogy bármilyen bűncselekményt elkövetett volna, vagy, hogy egy szervezett és hierarchikusan felépített bűnszervezet irányított volna. Külön kitért arra, hogy Terhelt3 III. r. vádlott vallomásának tartalmi elemzése során az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy vallomása objektív bizonyítékokkal támasztható alá, azt azonban nem fejtette ki az ítélet indoklása, hogy a számlagárak általános működésére

vonatkozó ismérvek jelen ügyre vonatkoztatott megállapításain túl mi támasztja alá a III. r. Terhelt³ vallomásának tartalmi helyességét. Az elsőfokú ítéletben írtakkal szemben ugyanis sem Terhelt⁴ IV. r. vádlott, sem tanú² nem tett a II. r. vádlottra terhelő vallomást. Hozzáfűzte, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján Terhelt³ III. r. vádlott önállóan, saját belátása szerint cselekedett, teljes döntési szabadsága volt, döntéseiről a II. r. vádlott nem bírt tudomással, így a II. r. vádlott felmentésének van helye.

[41] Egyetértett ugyanakkor a törvényszékkal abban, hogy a bűnszervezetben történő elkövetés megállapítása fel sem merülhet; mindezt álláspontja szerint a bűnszervezet megváltozott fogalmához fűzött miniszeri indokolás, valamint az általa részletesen hivatkozott bírói gyakorlat is alátámasztja. Kifejtette, hogy miután a II. r. vádlott tagadta a terhére rótt vádakát, állította, hogy a bűnszervezetben nem vett részt, és ezen állításával ellentétes bizonyíték nem áll rendelkezésre, hiányzik a bűnszervezet első fogalmi ismérve, azaz legalább 3 fő részvétele a bűnszervezetben. Emellett a II. r. vádlott tekintetében semmilyen konspiratív működésről nem beszélhetünk, mivel nem vett részt a terhére rótt bűncselekmények tervezésében, leplezésében, a bűncselekményből származó haszon elosztásában. Álláspontja szerint képtelenség úgy bűnszervezetről beszélni, hogy annak vádirat szerinti egyik fő kitervelője az a II. r. vádlott, akivel kapcsolatban – 8 hónapig tartó lehallgatás ellenére – egyetlen terhelő hangfelvétel sem áll rendelkezésre semmilyen vádirat tárgyává tett részcselekménnyel összefüggésben. Ezzel összefüggésben az elsőfokú ítélet helytállóan rögzítette, hogy sem a magasabb szintű rejtettséget megkövetelő (külső), sem a szervezeten belüli (belső) konspiráció nem volt megállapítható. Érvelése szerint hierarchikus elkövetésről sincsen szó, ugyanis – a III. r. vádlotton kívül – senki nem tett olyan nyilatkozatot, hogy alá-fölérendeltségi viszonyban állt volna más vádlottakkal, vagy rájuk bármilyen fizikai, vagy pszichikai nyomást gyakorolt volna cselekedeteik befolyásolására.

[42] Kimerítően elemezte a törvényszék által értékelt, továbbá az ügyészség által felvetett büntetéskiszabási körülményeket, és arra az álláspontra helyezkedett, hogy az ügyészi indítvánnyal ellentétében a II. r. vádlott vonatkozásában a kiszabott büntetés jelentős mértékű súlyosítása törvénysértő lenne, ezzel szemben a II. vádlott bűnösségének megállapítása esetén a kiszabott büntetés enyhítése lenne indokolt.

[43] A II. r. vádlott felmentése körében előadta, hogy - szemben az elsőfokú bíróság kiindulópontjával - az ügyben nem csak annak van jelentősége, hogy számlakibocsátóként feltüntetett cégek a számlákban feltüntetett szolgáltatást elvégezték-e, hanem legalább ilyen fontos, ha nem fontosabb kérdés az, hogy a II. r. vádlott tudott, vagy tudhatott-e arról, hogy az általa megbízott vállalkozók (Kft⁴, Kft⁵), illetve az ő alvállalkozóik esetlegesen nem az adójogi jogszabályoknak megfelelően állították ki, illetve fogadták be a számláikat. Az elsőfokú bíróság ítélete ezen szempont értékelése és vizsgálata nélkül, pusztán a számlagyár általános, a joggyakorlatban és jogirodalomban ismert jellemzői alapján vizsgálta az érintett cégek tevékenységét. Emiatt az elsőfokú bíróság ítélete olyan téves kiindulópontot tartalmaz, amely szükségszerűen téves értékelésre vezette az elsőfokú bíróságot.

[44] Hozzáfűzte, hogy a törvényszék a II. r. vádlott tudattartalmával sem foglalkozott érdemben, mindössze a bizonyítási szabályokat megsértve a rendelkezésre álló bizonyítékokat törvényes lehetőség nélkül úgy csoportosította, hogy azokból akár az ítéleti tényállás helyességére, így a II. r. vádlott bűnösségére is lehetne következtetni. Álláspontja szerint a törvényszék tévesen rögzítette a vádlottak tudattartalmára vonatkozó megállapításait és

bizonyítékait, mivel a felsorolt körülmények (számlázási láncolat kialakítása, a szolgáltatásokat elvégző személyek hiánya, a szolgáltatások árának meghatározása, az információ áramlásának hiánya a számlázási láncolatban, a cégnyilvántartási adatok, személyi összefonódás) nem a vádlottak szubjektív tudattartalmát elemzi, vagy azt veti egybe a bizonyítás során feltárt tényekkel, hanem a szubjektív tudattartalomtól teljesen független részben objektív, részben feltételezéseken alapuló tényeket, adatokat és körülményeket vesz számba. Emellett az elsőfokú bíróság által kiemelt körülmények és II. r. vádlott tudattartalma között ok-okozati, vagy egyéb logikai összefüggés sincs. Több eseti döntést bemutatva e körben kitért arra is, hogy az újabb jogalkalmazási gyakorlat alapján nem megfelelő az olyan bizonyítás, amely kizárólag annak megállapítására korlátozódik, hogy a gazdasági esemény nem a számlán szereplő felek között jött létre és ebből automatikusan terhelő következtetéseket fogalmaz meg a számlabefogadó félre (Kft1.) nézve.

[45] Érvelése szerint a törvényes vád elsőfokú eljárás során hivatkozott hiánya jelen ügyben éppen azért lényeges eljárási szabálysértés, mivel a vádhatóságnak a költségvetési csalás elkövetési magatartására vonatkozó pontos és rögzült álláspontjának ismerete elengedhetetlen lett volna egyrészt a bizonyítási eljárás lefolytatásához, másrészt a bizonyítás eredményének a mérlegeléséhez. Jelen ügyben még az ügyészség sem állította azt, hogy a vád tárgyává tett számlákban írt szolgáltatások nem valósultak meg, az ügyészség szerint a számlákban feltüntetett szolgáltatások nem a számlában feltüntetett jogalanyok között jöttek létre. Ennek kapcsán kifogásolta, hogy a törvényszék nem hallgatta meg azokat a tanúkat, buszsofőröket, akik a munka elvégzését igazolták volna.

[46] Ehhez képest a II. r. vádlottnak a vallomása szerint soha nem volt tudomása arról, hogy a Kft5., vagy az Kft4. nem valós gazdasági eseményeken alapuló számlákat nyújtottak volna be a Kft1. részére. A Kft1. gazdasági érdeke azt kívánta, hogy a számlákban szereplő szolgáltatások kerüljenek elvégzésre, mivel a teljesítési igazolások alapján ez megvalósult, illetve sem az utasok, sem az érintett önkormányzatok a buszok tisztításával kapcsolatban soha, semmilyen panaszt nem fogalmaztak meg, ezért oka sem volt kételkedni abban, hogy a számlákban írt szolgáltatások tényszerűen megvalósultak. A Kft1. számára irreleváns volt, hogy a buszokat kik takarították ki, a lényeg csupán az volt, hogy a takarítások elvégzéséről az alvállalkozók (Kft5., Kft4.) gondoskodtak. Mivel a szolgáltatások elvégzésre kerültek, ezért a Kft1-nek nem volt oka kételkedni, vagy vizsgálni az alvállalkozók működését, vagy hátterüket, sem az alvállalkozók jogviszonyát a velük, vagy javukra dolgozó személyekkel. Így - amennyiben bűncselekmény elkövetésére került sor, az - nem a Kft1. szintjén, hanem az alatta lévő szinteken (Kft4., Kft5. és alvállalkozóik) történt, amire II. r. vádlottnak semmilyen ráhatása nem volt és nem is tudott az esetleges bűncselekmények elkövetéséről. Objektíve azért sem kellett tudnia ezekről II. vádlottnak, mivel a számlákban foglalt szolgáltatások nem vitatottan megvalósultak.

[47] A büntetés enyhítése körében kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte a II. r. vádlott javára enyhítő körülményként azt, hogy nős, egy kiskorú gyermek eltartására köteles és tartási kötelezettségének eleget is tesz, rendezett családi körülmények között él. Azt sem vette figyelembe az elsőfokú bíróság, hogy II. r. vádlott munkaviszonyból származó rendszeres jövedelemmel rendelkezik, azaz társadalmilag elvárt jövedelemszerző tevékenységet folytat és nem bűnelkövetői életmódra rendezkedett be. Hozzáfűzte, hogy a II. r. vádlott felesége a bal veséjének eltávolítása miatt tartósan keresőképtelen, ezért kizárólag a II. r. vádlottat terheli a családfenntartás érdekében szükséges jövedelem biztosítása és kiskorú gyermekének eltartása. Mindezekre tekintettel - amennyiben az ítéltábla a II. r. bűnösségét

állapítaná meg - az elsőfokú bíróság által a büntetéskiszabás körében értékelt körülményeken túl ezen további enyhítő körülmények figyelembevétel a kiszabott szabadságvesztésbüntetés enyhítése indokolt, álláspontja szerint a büntetés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztésének van helye.

[48] Az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére vonatkozó indítványa tekintetében lényeges eljárási szabálysértésként hivatkozott arra, hogy a vádirat nem részletezi kellő mértékben a II. r. vádlott cselekvőségét, azt, hogy konkrétan mikor és milyen bűncselekményeket követett el, ennek során kikkel és milyen módon működött együtt, mikor, hogyan és milyen utasítások alapján vett részt egy bűnszervezet irányításában; mindez pedig a II. r. vádlott védekezését rendkívül elnehezítette, különös figyelemmel arra is, hogy az elsőfokú bíróságnak a vád törvényessége tekintetében elfoglalt álláspontja – a fellebbezésben hivatkozott nemzetközi jogi dokumentumok fényében – jogszabálysértő volt.

[49] Számos okból sérelmezte emellett Terhelt3 III. r. vádlott vallomása kirekesztésére vonatkozó indítványának elutasítását is, beleértve azt is, hogy az elsőfokú bíróság csupán közvetlenül a bizonyítási eljárás befejezetté nyilvánítása előtt döntött a III. r. nyomozati vallomásának kirekesztésére irányuló védői indítvány elutasításáról, mivel emiatt úgy folyt a tárgyalás, hogy sem a vádlottaknak, sem a védőknek nem volt tudomásuk arról, hogy a bizonyítási eljárás irányát és mikéntjét alapvetően befolyásoló, a III. r. vádlott nyomozati vallomásának kirekesztésére irányuló védői indítvány elutasításra kerül-e, vagy sem.

[50] A III. r. vádlott védője a fellebbezésének indokolásában kifejtette, hogy álláspontja szerint a végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása, illetve annak tartama védenccse esetében túlzó, továbbá a pénzbüntetés napi tételszáma és az egy napi tételösszeg pedig nem felel meg a vádlott személyi (főleg az egészségügyi), jövedelmi körülményeinek, illetve annak a ténynek, hogy Terhelt3 a tettét már a nyomozás során beismerte, és ezzel nagyban segítette a bűncselekmény felderítését, ezzel a büntetőeljárás sikerét.

[51] Ennélfogva elsősorban azt indítványozta, hogy az ítéltábla tekintszen el a végrehajtandó szabadságvesztés alkalmazásától, amennyiben erre nincs mód, úgy mindkét büntetési nem tekintetében a büntetés enyhítésére tett indítványt, főleg a terhelt személyi körülményeire tekintettel.

[52] Kiemelte az enyhítő körülmények túlsúlyát: védenccse beismerte a cselekmény elkövetését már a nyomozati szak során, ezzel segítette a büntetőeljárás sikerét, a tettét láthatólag megbánta, és tetemes az időmúlás. Hozzáfűzte, hogy védenccse rendezett életet él a családjával, egy kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik, illetve nagykorú iskolás gyermekét is segíti. Továbbra is bejelentett munkahelye van, polgármesteri kitüntetést kapott, így közösségének megbecsült tagja. Az egészségügyi állapota még mindig rossz, az ezzel kapcsolatos orvosi dokumentációt csatolták.

[53] A IV. r. vádlott védője az elsőfokú ítélet ellen elsődlegesen felmentésért, másodlagosan eltérő minősítés megállapításáért, és enyhítésért bejelentett fellebbezést fenntartotta, és indítványozta az elsőfokú ítélet megváltoztatását oly módon, hogy a IV. r. vádlott semelyik terhére rótt bűncselekmények elkövetésében nem bűnös. Amennyiben az ítéltábla mégis megállapítja a terhelt büntetőjogi felelősségét, úgy 2 rendbeli közokirat-

hamisítás büntetében (Btk. 342. § (1) bekezdés c.) pontja) mondja ki őt bűnösnek. Harmadlagosan – amennyiben az ítéltábla megállapíthatónak tartja a költségvetési csalás büntetnének elkövetését – annak üzletszerűen, illetve bünszövetségben történő elkövetésének megállapítását mellőzze, egyebekben a kiszabott szabadságvesztés és pénzbüntetés mértékét csökkentse.

[54] A védelem álláspontja szerint a törvényszék a perrendi szabályok betartásával folytatta le az eljárást, az ítélet hatályon kívül helyezését eredményező eljárási hibát nem vétett. A törvényszék részletes bizonyítást vett fel, a védelem bizonyítási indítványának helyt adott, ebből kifolyólag a fellebbviteli eljárásban bizonyítást a védelem nem tud felajánlani. Ugyanakkor álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete a IV. r. vádlott vonatkozásában részbeni megalapozatlanságban szenved, tekintettel arra, hogy a törvényszék a megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett, mindez azonban a fellebbviteli eljárásban orvosolható.

[55] Kifejtette, hogy a IV. r. vádlott a nyomozás során írásban tett vallomásában elismerte a Kft1., illetve az Kft6. vonatkozásában az ún. stróman szerepét, azonban a költségvetési csalás tekintetében tagadta részességét, és azt is, hogy arról egyáltalán tudomása lett volna. Az eljárás során nem került elő olyan bizonyíték, amely Terhelt4 ezen védekezését cáfolta volna. Ennek megfelelően álláspontja szerint a Törvényszék tévesen állapította meg az ítélet (22) és (23) bekezdéseiben, hogy a IV. r. vádlott az I/c-e) tényállási pont, és a 2.) tényállási pont táblázatának 3-31. pontjaira figyelemmel 140.206.000 forint vagyoni hátrány okozásában működött közre. Ennélfogva az ítéleti tényállás ezen részének a kirekesztését indítványozta. Ezen túl a törvényszék szintén helytelen következtetést vont le azzal a megállapítással, amely szerint a IV. r. vádlott magatartása a készpénzfelvevételekre tekintettel messze túlmutat az egyszerű stróman szerepen, és ezáltal az intellektuális közokirat hamisítás büntetén.

[56] A költségvetési csalás büntetnének – a fent előadottak ellenére történő – megállapításának esetén vitatta az ítéletben rögzített üzletszerűen, és bünszövetségben történt elkövetését.

[57] A büntetés enyhítése kapcsán kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása körében a bűnösségi körülményeket feltárta, azonban a túlsúlyban lévő enyhítő körülményeknek nagyobb hangsúlyt kellett volna tulajdonítania. Kiemelte a több mint 6 éves időmúlást, amely a terhelt számára nem felróható, illetve azt, hogy ezen időből a terhelt több mint 5 éve áll ezen büntető eljárás hatálya alatt.

[58] Az V. r. vádlott védője a fellebbezésének indokolásában kifejtette, hogy a vádiratban megjelölt és az ítéletben is hivatkozott, jellemzően tanúvallomásokban mutatkozó bizonyítási eszközök álláspontja szerint Terhelt5 bűnösségével érintett cselekmény vonatkozásában nem mutatnak olyan koherens logikai láncot, amelyre kétséget kizáróan bűnösséget lehet alapítani, éppen ellenkezőleg. Ebből pedig az következik, hogy a törvényszék okszerűtlen mérlegeléssel jutott el védenca bűnösségének kimondásához, azzal, hogy a további, felmentő rendelkezés törvényes és helyes, annak kapcsán az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének is eleget tett. Az ügyészi fellebbezés kapcsán egyetértett védőtársaival abban, hogy az általuk kifejtettek szerint a bünszervezet megállapítása szóba sem kerülhet.

[59] Másodlagosan a büntetés enyhítése mellett érvelt. Ennek kapcsán kiemelte a tetemes időmúlást, részesi elkövetést, azt, hogy védenca egy kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik, továbbá immár öt éve bizalmi állásokban vagyonvédelemmel foglalkozik, azaz a kifogástalan életvezetése lehetővé teszi a büntetése enyhítését.

[60] A VI. r. vádlott védője a fellebbviteli főügyészség átiratára tett észrevételében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta. Kifejtette, hogy fellebbviteli főügyészség átiratában leírt, a Kft2. 2016-os és 2017-es áfafizetési kötelezettségre vonatkozó kiegészítési indítványok az ügy és védenca büntetőjogi felelőssége körében relevanciával nem bírnak. Kiemelte, hogy a hivatkozott számla ÁFA hatása tekintetében a társaság még a vádemelés előtt önrevízióval élt, bevallásait módosította, ennek adóhatásait is rendezte, így a központi költségvetést ténylegesen kár nem érte, vagy ha - egyébiránt nem védenca által elkövetetten - kár mégis érte, akkor az már megtért még a vádemelést megelőzően. Azon kiegészítési indítvány kapcsán, miszerint tanú4 védenccével telefonon kapcsolatot tartott, megjegyezte, hogy az nem igazolja, nem bizonyítja azt, hogy védenca a tárgybéli számláról, bevallásról ténylegesen tudott volna, a terhére rótt bűncselekményt elkövette volna, sőt, bármilyen bűncselekmény elkövetésében bármilyen módon, bármilyen minőségben részt vett volna. Ennélfogva álláspontja szerint az ítéleti megállapítások és a tényállás az ügy szempontjából lényeges elemeiben teljeskörűek, kiegészítésre, módosításra ténylegesen nem szorulnak.

[61] Előadta, hogy tanú4 a nyilatkozatai szerint teljeskörűen ismerte a társaságot, annak működését, rendelkezett annak iratanyagával, pénzeszközeivel, hozzáféréseivel, intézte annak könyvelését, adóbevallását. Ugyanakkor nem nyilatkozott akként, hogy az ominózus számlát a VI. r. vádlottól kapta, vagy hogy azon ügyletet a védenca kötötte volna, vagy hogy védenca ezen számla lekönyvelésére, bevallásba helyezésére bármilyen módon kérte vagy utasította volna. Ekként a cég könyvelését, az adóbevallást nem a VI. r. vádlott készítette, nem ő nyújtotta be, és sem közvetlen, sem közvetett bizonyíték nem utal arra, hogy az iránt akár a vádban írtak szerinti, akár bármilyen más módon intézkedett volna.

[62] Mindezeket az elsőfokú bíróság helyesen értékelte, helyes következtetést vont le, és helyes megállapítást tett akörben is, hogy védenca tekintetében nem bizonyított az, hogy a számla befogadásáról, bevallásáról tudott volna, arra tudomása, szándéka bármilyen módon kiterjedt volna, abban érdekelt lett volna, így helyesen mentette fel őt bizonyítottság hiányában az ellene emelt vád alól.

[63] Az ítéltábla nyilvános ülésén az ügyész az átiratában foglaltakat fenntartotta, felszólalásában az ott kifejtettek szerint az V. és VI. r. vádlottak vonatkozásában a bűnösség megállapítását, a bünszervezetben elkövetés kimondását és a büntetések súlyosítását indítványozta.

[64] Az I. r. vádlott védője perbeszédében a fellebbezés írásbeli indokolásával egyezően sérelmezte a védekezéshez való jog ellehetetlenítését, a szakértői bizonyítás kiegészítésére vonatkozó indítványa elutasításának módját, a vádirat hiányosságát. Kiemelte Terhelt3 III. r. vádlott szerepét, a kihallgatásával kapcsolatos anomáliákat, azt, hogy a vallomásait miért kellett volna kirekeszteni, illetve elutasítania az elsőfokú bíróságnak a tényállás

megállapítása során. Mindezekre figyelemmel elsősorban az I. r. vádlott felmentésére, másodsorban az ítélet hatályon kívül helyezésére tett indítványt.

[65] A II. r. vádlott védője az írásban benyújtott fellebbezés indokolását fenntartotta. Felhívta a figyelmet arra, hogy a II. r. vádlott fellebbezése az indokolással egyezően három irányú: elsődlegesen bűncselekmény hiányában, illetőleg kétséget kizáró bizonyítottság hiányában a II. r. vádlott felmentését, másodlagosan felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását, harmadlagosan az eljárási szabályok jelentős megsértése miatt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését célozza.

[66] A III. r. vádlott védője az írásban benyújtott, részletesen megindokolt fellebbezés indokolását fenntartotta.

[67] A IV. r. vádlott védője perbeszédében kifejtette, hogy a IV. r. vádlott a korábban előadottak szerint semelyik terhére rótt bűncselekmény elkövetésében nem bűnös. Amennyiben azonban az ítéltábla mégis megállapítja a terhelt büntetőjogi felelősségét, úgy 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében mondja ki őt bűnösnek. Harmadlagosan – amennyiben a másodfokú bíróság megállapíthatónak tartja a költségvetési csalás büntetékének elkövetését – annak üzletszerűen, illetve bűnszövetségben történő elkövetésének megállapítását mellőzésére, egyebekben a kiszabott szabadságvesztés és a pénzbüntetés mértékének csökkentésére tett indítványt.

[68] Az V. r. vádlott védője perbeszédében fenntartotta a fellebbezését, álláspontja szerint a törvényszék okszerűtlen mérlegeléssel következtetett Terhelt5 bűnösségére, ezért a felmentését indítványozta. Egyetértett ugyanakkor az elsőfokú bíróság felmentő rendelkezésével, annak helybenhagyását kérte.

[69] A VI. r. vádlott védője felszólalásában kifejtette, sem a 2016-2017-re vonatkozó adóbevallások, sem az nem bír relevanciával, védence a könyvelővel egyeztetett. A titkos információgyűjtés során ugyanis egyetlen egy olyan beszélgetésre nem került sor, amiből a VI. r. vádlott bűnösségére következtetni lehetne. Az ügyvezetővé választását követően ténylegesen nem végzett ügyvezetői feladatokat, nem került iratok birtokába, nem járt el a cég képviselőjeként. tanú4 viszont elismerte azt, hogy az iratok nála voltak, látta a tárgybéli szerződést és számlát, és a bevallást is ő készítette, azt a bevallást, aminek a benyújtásának időpontjában már nem védence volt a társaság ügyvezetője.

[70] A nyilvános ülésen jelen lévő I. r., II., IV. r., V. r. és VI. r. vádlottak az utolsó szó jogán csatlakoztak a védőikhez.

[71] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítélete ellen bejelentett fellebbezésekre tekintettel a Szombathelyi Törvényszék ítéletét a Be. 590. § (1) és (2) bekezdés alapján teljeskörűen, az azt megelőző eljárással együtt bírálta felül a Be. 599. § szerint megtartott nyilvános ülésen. Az ítéltábla vizsgálta az eljárási szabályok megtartását, a tényállás megalapozottságát, valamint a bűnösség kimondására, a bűncselekmények minősítésére, a büntetések kiszabására vonatkozó rendelkezéseket, továbbá a járulékos kérdésekben hozott döntések törvényességét is.

[72] A másodfokú bíróság elsődlegesen az eljárás törvényességét vizsgálta. Ennek során azt állapította meg, hogy nem történt olyan eljárásjogi szabálysértés, mulasztás, amely kizárná az elsőfokú bíróság ítéletének érdemi felülbírálatát, illetve az ítéltábla olyan szabályszegést sem tapasztalt az elsőfokú bírósági eljárásban, amely kihatással volt a törvényszék döntésére.

[73] Rögzíthető az is, hogy a bűncselekmények felderítése, a bizonyítékok összegyűjtése, rögzítése során mind a nyomozó hatóság, mind az elsőfokú bíróság a jogszabályoknak megfelelően járt el, a bizonyítás anyagából nem kellett törvénytelenül beszerzett bizonyítékot kirekeszteni, ennél fogva a felülbírálat valamennyi, az eljárás során beszerzett bizonyítékra kiterjedhetett.

[74] E körben az ítéltábla kiemelten vizsgálta a védők eljárási szabálysértésekre hivatkozó kifogásait.

[75] Az I. r. vádlott védője hivatkozott arra, hogy mind a nyomozás során, mind a tárgyalási szakban sérült a védekezés joga. E körben utalt arra, hogy a nyomozó hatóság a védelmi indítványokat nem vette figyelembe, hiába indítványozta az I. r. folytatólagos gyanúsított kihallgatását, szembesítések fogantatását, a szakértői vélemény kiegészítését, a kihallgatásra, szembesítésre nem került sor, és úgy nyomozó hatóság, mint a bíróság sem döntött megfelelő időben a könyvszakértői vélemény kiegészítésére irányuló bizonyítási indítványáról.

[76] Ennek kapcsán utal az ítéltábla arra, hogy a másodfokú bíróság nem gyakorol törvényi felügyeletet a nyomozó hatóság felett, kizárólag az elsőfokú bíróság eljárásának törvényességét vizsgálja. Nem vizsgálhatja a nyomozati munkát, csak annyiban, hogy amennyiben a nyomozás során egy adott bizonyíték beszerzésére törvénytelen, bűncselekmény útján, más tiltott módon vagy a résztvevők büntetőeljárási jogainak lényeges sérelmével került sor, úgy azt a Be. 167. § (5) bekezdése értelmében ki kell rekeszteni a bizonyítéki körből.

[77] Jelen ügyben az ilyen nem merült fel: Megállapítható, hogy az I. r. vádlottat a nyomozó hatóság két alkalommal hallgatta ki gyanúsítottként. Első alkalommal vallomást nem tett, de kérdésekre válaszolt, míg a folytatólagos kihallgatása során vallomást nem kívánt tenni, mindössze azt közölte, hogy az indítványait harminc napon belül benyújtja a védője útján a nyomozó hatóság felé. Szó sincs tehát arról, hogy a nyomozó hatóság korlátozta volna a terheltet a vallomása megtételében, két alkalommal is biztosította részére azt, hogy a védekezését előterjessze, azonban az I. r. vádlott nem élt ezzel a jogával. Ilyen körülmények között pedig az sem lehet kifogásolni, hogy a nyomozás során szembesítésekre nem került sor.

[78] Ami a könyvszakértői vélemény kiegészítésére irányuló indítvány késedelmes elutasítását illeti a bíróság részéről, azt kell mondani, hogy a törvény nem szab időbeli hatályt a bizonyítási indítvány elutasítására. A bizonyítási indítvány – akár a védő által késedelmesnek ítélt módon történt – elutasítása egyébként sem eljárási szabálysértés, legfeljebb az ítélet megalapozottságát érintő hiányosság. Végülis a törvényszék a

szakvéleményt hiánytalannak, meggyőzőnek ítélve a bizonyítási indítványt elutasította, ennek indokát is adta az ítéletben; ennél fogva a másodfokú bíróság ebben az eljárásban sem talált vagy észlelt hibát.

[79] Hivatkozott az I. és II. r. vádlott védője arra is, hogy Terhelt3 III. r. vádlott utolsó nyomozati vallomását ki kellett volna rekeszteni a bizonyítékok köréből, mert az szó szerint megegyezett a korábban egyezségkötésre irányuló eljárásban tett vallomásával, vagyis a nyomozó hatóság valamifajta okirathamisítást követett el az utolsó vallomás felvételekor. A bíróság csak a rendelkezésre álló, a bírósághoz beterjesztett bizonyítékokat vizsgálhatja. A bírósági iratanyagban nem szerepel a védelem által hivatkozott, ún. egyezség kötésre irányuló vallomás. Ebből következően nincs mit összevetnie az ítéltáblának, de ellenkező esetben sem vehetné figyelembe a Be. 409. § (4) bekezdésében írt törvényi előírások alapján a létre nem jött egyezség esetén tett vallomást. Ezzel a problémával a védelem legfeljebb a nyomozó hatósághoz fordulhat, de a másodfokú felülbírálat szempontjából ennek a kérdésnek nincs szerepe az ügyben.

[80] A III. r. vádlott vallomása kapcsán az volt a másik hivatkozása a védőknek, hogy Terhelt3 III. r. vádlott a tárgyaláson csupán fenntartotta az utolsó nyomozati vallomását, önálló vallomást nem tett. Ezt azonban a perrendi szabályok értelmében a III. r. vádlott megtehetette. Amennyiben a védelemnek a terhelt-társ vallomásával kapcsolatban észrevételei voltak, vagy további kérdéseket kívántak feltenni Terhelt3 III. r. vádlott részére, azt a tárgyaláson megtehetették volna. Ehhez képest a 143. sorszám alatti jegyzőkönyvből kitűnően ezzel a joggal sem az I. r., sem a II. r. vádlott védője nem élt, a vallomásra észrevételt nem tettek.

[81] A II. r. vádlott védője a fellebbezésben hivatkozott arra, hogy a bíróság a II. r. vádlott esetében törvényes vád hiányában járt el, mert a vádirat nem tartalmazta a vád tárgyává tett cselekmény pontos leírását. Ahogy ezt a hivatkozást az elsőfokú bíróság, úgy az ítéltábla sem tudta magáévá tenni: a vádirati tényállás a szükséges mértékben pontosan tartalmazza, hogy a II. r. vádlott mikor, hol, pontosan milyen konkrét törvénybe ütköző magatartást valósított meg.

[82] A II. r. vádlott védője további felvetésében hivatkozott arra is, hogy a törvényszék 11 tanú meghallgatása helyett csupán felolvasta nyomozati vallomásukat, ezáltal ugyancsak sérültek a védelmi jogok. Ehhez képest megállapítható, hogy a 11 tanú vallomásának felolvasását követően sem a II. r. vádlott, sem védője nem jelezte, hogy még esetlegesen milyen kérdéseket kívánnak intézni a tanúkhöz, milyen körülményeket szeretnének tisztázni velük, vagy általuk, az ismertetett tanúvallomásokra észrevételt sem tettek.

[83] Ennél fogva a másodfokú bíróság álláspontja szerint mind a nyomozó hatóság felderítő munkája, mind a törvényszék eljárása megfelelt a törvényességi követelményeknek, a hatályos jogszabályoknak megfelelően folyt a bizonyítás. A törvényszék perrendszerűen hallgatta ki a vádlottakat, a tanúkat, hallgatta meg az igazságügyi könyvszakértőt, a nyomozás során felvett vallomások jegyzőkönyveit, az okirati bizonyítékokat, a szakértői bizonyítás egyéb anyagát, a bírói engedélyhez kötött leplezett eszközök alkalmazásának eredményét ismertetés útján a bizonyításba beemelte, a vádlottak és védők jogainak érvényesülése a jegyzőkönyvek alapján biztosított volt. A terhelték és a védők a tárgyaláson fogatosított

eljárási cselekmények eredményeként valamennyi felhasznált bizonyítékkal szembesülhettek, a releváns adatokat megismerhették, azokra érdemben reagálhattak, élhettek az indítványtételi, észrevételezési, kérdezési jogukkal, a védekezéshez való joguk nem sérült a bírósági eljárásban sem. Így összességében elmondható, hogy az elsőfokú bíróság eljárási hiba nélkül, szakszerűen folytatta le a bizonyítási eljárást.

[84] A törvényszék valamennyi, a büntetőeljárás során feltárt bizonyítékot megvizsgált, azokat az elsőfokú ítéletben részletesen elemzett és ismertetett is. Ehhez képest a megállapított tényállás érdemi védelmi támadása nem alapos, a törvényszék a szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást felderítette, a beszerzett bizonyítékokat elemezte, azonos szempontok szerint értékelte, ennek során logikai hibát nem vétett, a ténymegállapításai pedig összhangban állnak a bemutatott bizonyítékokkal. A tényállás megalapozott, téves ténybeli következtetést vagy egyoldalú mérlegelést nem tartalmaz, viszont rögzíti azokat az adatokat, tényeket, amelyek szükségesek a vádlottak büntetőjogi felelősségének megítéléséhez.

[85] Az ügyben számos adóhatósági vizsgálat is történt, melyek során sok irat összegyűjtésre és értékelésre került, majd az adóhatósági eljárásokban tett megállapításokra is figyelemmel folyt a nyomozás. A nyomozó hatóság ennek során az ügyben beszerezhető valamennyi tárgyi, okirati bizonyítékot összegyűjtötte, így a fellelhető könyvelési anyagokat, számlákat, bizonylatokat, bankszámla forgalmi adatokat, különböző adóhatósági nyilatkozatokat, bevallásokat, cégbíróági adatokat beszerezte, lefoglalta, megvizsgálta.

[86] A cégnyilvántartás adatai alapján az ügyben szereplő cégek működése pontosan rekonstruálható volt, így okirati bizonyítékok állnak rendelkezésre e cégek alapításával, a cégek működésében bekövetkezett átalakulásokkal, a cégvezetők személyét érintő változásokkal kapcsolatban. A széleskörű, terjedelmes okirati bizonyítás eredményeként pontosan rögzíthető volt az ügyben érintett cégek működésének, gazdasági kapcsolatainak, számlázásának, utalásainak, banki műveleteinek körülményei is. Emellett a beszerzett okirati bizonyítékokra is figyelemmel a nyomozó hatóság igazságügyi könyvszakértői véleményeket szerzett be, valamint felkutatta és kihallgatta azokat a személyeket is, akik az ügyben releváns információkkal rendelkeztek az ügyben szereplő cégek működésével, üzleti kapcsolataival összefüggésben.

[87] A szakértői véleményt megvizsgálva megállapítható, hogy nincs olyan megállapítás, amely ne tartozna a szakértői kompetenciába, a szakértő a feltett kérdések alapján vizsgálódott, a bizonyítékok alapján - akkor még csak feltételezett - valótlan tartalmú számlák adójogi következményeit kidolgozta, az egyes ügyleteket érintő átutalásokról, az egymás közötti elszámolások módjáról, az ehhez fűződő számlamozgásokról tett megállapításai tényszerűek. A szakértői anyag pontos, tárgyyszerű, tényszerű, a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok alapján részletesen kimunkálta és bemutatta, hogy az érintett cégek működése miként sértette a vonatkozó adójogi, illetve számviteli normákat, továbbá az ÁFA adónemben tett szakértői megállapítások milyen tényeken alapulnak. Mindezek a felülbírálat során az ítéltábla rendelkezésére álltak, és ennek eredményeként állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a törvényszék szakértői anyagon alapuló ténymegállapításai teljes mértékben okszerűek. Egyetértett az ítéltábla a törvényszékkel abban is, hogy az ügyben készült szakértői vélemény kiegészítésre, pontosításra nem szorul, a védő által megválaszolni indítványozott kérdéseknek – nevezetesen, hogy egyébként a Kft1. forgalmi adó fizetése

ténylegesen minként alakult – jelentőséggel nem bírnak, miután az adólevonási jog jogellenes gyakorlása miatt a vád tárgyává tett adókötelezettség megfizetésre nem került.

[88] A törvényszék indokolásában részletesen foglalkozott azokkal a bizonyítékokkal, tényekkel, körülményekkel, amelyek alapján megállapítható, hogy a Kft5. és a Kft4. által kibocsátott és a Kft1. által befogadott számlák mögött nem volt valós gazdasági esemény. Az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatos okfejtése logikus, tárgyszerű, érvelésével az ítéltábla is mindenben egyetértett.

[89] Megállapítható továbbá az is, hogy a valótlan tartalmú számlákat kiállító, illetve azt intéző, valamint a számlák fikтивitását leplezni hivatott banki átutalásokban, pénzfelvételekben közreműködő Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r. és Terhelt5 V. r. vádlottak ténybeli beismerő vallomást tettek. Beszéltek a saját, illetve egymás szerepéről, emellett mindannyian egyezően nyilatkoztak abban is, hogy a vád tárgyává tett számlák mögött nem volt valós teljesítés. Emellett egymással is összhangban részletesen beszámoltak arról, hogy okból, milyen feltételekkel, milyen körülmények között került sor ezen valótlan okiratok kiállítására. Nincs olyan rész ezekben a beismerő vallomásokban, amely megkérdőjelezné vagy hiteltelenné tenné az ő nyilatkozataikat. Ezeket a vallomásokat a törvényszék sorra ütköztette, egybevetette az egyéb bizonyítékokkal, majd ezek folyamatos értékelése eredményeképpen okszerűen fogadta el a törvényszék a III. r., IV. r. és V. r. vádlottak vallomásait, és vetette el az I. r. és II. r. vádlottak tagadásban megnyilvánuló védekezését.

[90] Olyan zárt kört alkotnak ugyanis ezek a bizonyítékok, amelyek megbontása nem lehetséges. Ekként ezen egymást kiegészítő és megerősítő személyi és tárgyi bizonyítékok értékelését, elemzését követően az ítéltábla arra az álláspontra helyezkedett, hogy a lefolytatott bizonyítás és az annak eredményeként a törvényszék által rögzített tényállás megalapozott, megfelelően alátámasztott és igazolható, az elsőfokú ítélet teljes mértékben alkalmas a felülbírálatra, a hatályon kívül helyezés szükségessége fel sem merülhet.

[91] A megállapított tényállás a beszerzett és okszerűen, logikusan értékelt bizonyítékokon alapszik, az teljes mértékig megalapozott, ideértve a 3. tényállási pontot is, amelyet éppen ezért nem kívánt az ítéltábla kiegészíteni a fellebbviteli főügyészség indítványának megfelelően. tanú4 nyomozati és tárgyalási tanúvallomását vizsgálva megállapítható, hogy azokban az ominózus számla kiállításával kapcsolatban nem tudott nyilatkozni, mindössze annak könyvelésével kapcsolatban voltak információi. Előadásában semmilyen – Terhelt6 VI. r. vádlottra nézve terhelő – olyan konkrét adat, tényállítás nem található, amely a VI. r. vádlott védekezését cáfolná, vagy amelyekből további olyan tényekre lehetne következtetni, amely a tényállás - a fellebbviteli főügyészség indítványának megfelelő – kiegészítését, helyesbítését indokoltá tenné. Emellett a tényállás tükrében az sem bír relevanciával, illetve a büntetőjogi felelősség szempontjából is közömbös, hogy a Kft2. milyen összegű adóbevallásokat nyújtott be 2016-ra és 2017-re nézve.

[92] Miután az elsőfokú bíróság ítéletének tényállása pontos, a bizonyítás anyagának megfelelő, ekként a Be. 591. § (1) bekezdése értelmében a felülbírálat során is irányadó volt, eltérő tényállás megállapítására, és a vádlottak felmentésére, illetve a 3.) tényállási pontot illetően az V. r. és VI. r. vádlott bűnösségének megállapítására kizárólag a bizonyítékok újraértékelése esetén kerülhetne sor, amely azonban a büntetőeljárás törvény szerint kizárt,

arra ugyanis megalapozott tényállás mellett a másodfokú eljárásban nincs törvényes lehetőség.

[93] A megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére, és a bűncselekmények minősítése is törvényes. Emellett a törvényszék kimerítő és meggyőző indoklást fűzött ahhoz is, hogy a 3. tényállási pontban érintett V. és VI. r. vádlottak felmentésére milyen okokból került sor. Érvelésével minden szempontból egyetértett az ítéltábla.

[94] Ugyancsak osztotta az ítéltábla az elsőfokú bíróság érveit a bűnszervezet megléte, vagy meg nem léte kapcsán, és a fellebbviteli főügyészség által indítványozott bűnszervezetben való elkövetés megállapítását nem találta megalapozottnak.

[95] Ahogyan az ítéltábla a korábban hozott határozataiban már kifejtette, hogy a bűnszervezet megállapításához a törvényben előírt szigorú kritériumok maradéktalan megvalósulása szükséges.

[96] Az elkövetés idején hatályos Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontja szerint a bűnszervezet: „három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja öt évi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése.

[97] E rendelkezést 2019. július 10. napjától kezdődő hatállyal módosította a 2019. évi LXVI. törvény 107. §-a, amely szerint a bűnszervezet: „legalább három személyből álló, hosszabb időre, hierarchikusan szervezett, konspiratíván működő csoport, melynek célja öt évi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése.”

[98] A bűnszervezet, mint bűnelkövetési forma, konkrét tárgyi, alanyi tényezőkre épül, de megítélése alapjaiban jogkérdés, ezt támasztja alá a kialakult joggyakorlat is. A két fogalmat összevetve a bűnszervezet változatlan ismérvei a három vagy több személy, akik közt a személyes ismeretség nem követelmény (BH2016.234.). E három vagy több személy lehet a cselekmény tettese, részese is, köztük azonban el kell különülnie az irányító és végrehajtó szerepköröknek. Változatlan ismérv a hosszabb időre szervezettség is, amely a szükséges elkövetési időnél hosszabb időt feltételez, a joggyakorlatnak megfelelően kb. 6 hónap, vagy annál hosszabb időszak, ezzel együtt egyetlen alkalomszerű közreműködés is megalapozhatja az elkövetést (4/2005. BJE). Végül nem változott a meghatározás a bűnszervezet célját tekintve sem, mely esetében nem feltétel a bűncselekmény tényleges megvalósulása, a célzatot egyik meghatározás sem állítja feltételként, és azt sem, hogy az elkövető tisztában legyen a büntetési tétellel, csupán annyit kíván meg, hogy az elkövető tudata átfogja, hogy a szervezet célja súlyos bűncselekmények elkövetése.

[99] A bűnszervezet új fogalmi ismérvei a hierarchia és a konspiratív működés. A hierarchia ez esetben többletet feltételez a bűnszövetséghez megkívánt szervezettségénél, aláfölé rendeltségi viszony jellemzi, a döntési és végrehajtási szintek elkülönültsége egyértelmű és a tevékenység a feladatok megosztásán alapul. A korábbi összehangoltság helyett a

jelenlegi szabályozás a konspiratív működést kívánja meg, amely abban nyilvánul meg, hogy a résztvevők a bűnszervezeten belüli bűnös tevékenység lelepleződésének megakadályozására törekednek, a szervezetet minden lehetséges eszközzel védeni kívánják a külső, de adott esetben a belső behatolásoktól is. Ez a konspiratív tevékenység ebből adódóan nagyobb szervezettséget igényel, mint a bűnszövetség és óhatatlanul feltételezi a szervezeten belüli koordinációt, tervszerűséget is.

[100] Az Alaptörvény 28. cikke alapvető elvárásként rögzíti a bíróságok számára, hogy a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék. A jogszabály céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indoklását kell figyelembe venniük. Ez az elvárás tükröződik pl. az Alkotmánybíróság 25/2013. (X.4.), 3325/2012. (XI.12.), valamint a 3231/2014. (IX.22.) határozataiban, és a BH2022.228. számú, és a BH2021.186. számú eseti döntésekben is.

[101] A Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontjában írt bűnszervezetre vonatkozó szakaszát módosító 2019. évi LXVI. törvény indokolásában rögzítésre került, hogy „a bűnszervezet akkor hatályos fogalma 2002. április 1. napja óta van hatályban, így több eseti döntés, elvi döntés és jogegységi határozat is érintette az értelmezését. A Legfelsőbb Bíróság 4/2005. számú büntető jogegységi határozata a joggyakorlat egységesítése érdekében értelmezte a bűnszervezet fogalmának elemeit, így kiemelve azt, hogy a bűnszervezet hierarchikus jellegének nincsen jelentősége, az összehangolt működés pedig csak a cselekvő személyek egymást erősítő hatásában nyilvánul meg. A BH 2016.9.234. számon közzétett eseti döntésében a Fővárosi Ítéltábla és a Kúria is arra az álláspontra helyezkedett, hogy a hierarchikus kapcsolat 2002. április 1. óta nem feltétele a bűnszervezet megállapíthatóságának. A bűnszervezeti formában történő elkövetés megállapításához a jelenlegi egyszerűsítő gyakorlat szerint elegendő, hogy három személy legalább kettő, legalább ötévi szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekményt követ el, már fél-egy éves időtávon. Az ítélkezési gyakorlat szerint ezzel kimeríthetik a bűnszervezet hatályos fogalmának azon fogalmi összetevőit, hogy legalább három személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport jöjjön létre.

[102] A fentiekben ismertetett joggyakorlat törvényrontó, ugyanis nem tükrözi vissza a jogalkotó szándékát a szervezett bűnelkövetői alakzatok közötti különbségtétel tekintetében, így a módosítás szükségessé vált. Az elkövetők közötti olyan szervezett elkövetésre, amely több bűncselekmény elkövetésére irányul, de a szervezett bűnözésre jellemző alá-fölé rendeltségi viszonyt, munkamegosztást, konspiratív kapcsolatrendszert nem tartalmaz, a hatályos törvény a bűnszövetség fogalmát rendelné alkalmazni. A bűnszövetségben történő bűnelkövetés, mint minősítő körülmény a különös részi tényállásoknál megjelenik, súlyosabb büntetési tételt rendelve, ugyanakkor teljeskörűen meghagyva a bírói büntetéskiszabás teljes eszköztárát. A jelenlegi joggyakorlatnak a nem kívánt hatása, hogy a bűnszervezet és a bűnszövetség fogalma között nem tesz tartalmi különbséget és a bűnszervezet jogkövetkezményeit alkalmazza azon esetekre is, amelyek a jogalkotó szándéka szerint a bűnszövetségben elkövetett bűncselekményként lennének büntetendőek, egyúttal a bűnszövetség fogalmát kiüresítve.

[103] A jelen módosítás célja, - szól az indokolás - hogy reagálva a jelenlegi, nem megfelelő joggyakorlatra, élesebben határolja el a bűnszervezet fogalmát a bűnszövetség fogalmától,

egyúttal támpontot adjon a jogalkalmazás számára a bünszervezetben történő elkövetés megállapíthatósága tekintetében. Ezért a hatályos meghatározás kiegészül a hierarchia és a konspiráció fogalmi elemeivel: A bünszervezet akkor állapítható meg, ha a szervezettség a hosszabb időtávon túlmenően a hierarchia jegyeit is mutatja. A hierarchikus szervezeti felépítés azt jelenti, hogy az elkövetők alá-fölérendeltségi viszonyban vannak, az egyes „döntési szintek” elkülöníthetők egymástól, tehát a szervezeti felépítésnek vertikális jellege van. A hierarchiában lévő személyek együttműködése a feladatok megosztásán alapul. E két tartalmi feltétel együttes megvalósítása minőségi többletet jelent a bünszövetség szervezettségi szintjéhez képest.

[104] A módosítás a csoport működése tekintetében a korábban használt összehangoltságot, mint fogalmi elemet felcseréli a konspiratív működési jellegre. Az összehangoltság szintén minőségi többletet kívánt érzékelteni a bünszövetség szervezettségéhez képest.”

[105] A vádlottak által elkövetett cselekmény a Btk. módosítást megelőzi, de a jogszabályértelmezés körében a bíróság nem hagyhatja figyelmen kívül.

[106] A tényállásban írt költségvetési csalást, a konkrét elkövetési módot nehéz lett volna megvalósítani felkészülés, egyeztetés, a beszámlázás, az ehhez vállalkozó, mindenhez a nevüket adó strómanok beállítása, a számlák mögötti teljesítést alátámasztani hivatott banki műveletek nélkül. A bonyolítás ezen módja igényli a folyamatos kapcsolatot, a műveletek egyeztetését, azaz mindazt, ami a tényállásban rögzítésre került.

[107] Jelen eljárásban elbírált cselekmény tehát nem volt elkövethető a vádlottak együttműködő magatartása nélkül, hiszen egyeztetni kellett a számlákon írt szolgáltatások teljesítését, a számlázást, az utalásokat, ez az együttműködés azonban a törvény által megkövetelt összehangolt működést önmagában nem meríti ki.

[108] A bünszervezet megállapításának további feltétele, a hierarchikus viszony sem állapítható meg, mert az egyes szinteken nem volt döntési helyzet. Szükségszerűen minden kérdésben a Kft1. működését irányító, arra rálátó I. r. és II. r. vádlott döntött, külön döntési szintek nem voltak, a további vádlottak mindössze az I. r. és a II. r. vádlottak iránymutatásának megfelelően végezték tevékenységüket, annak hiányában ugyanis - a fiktív számlázáshoz szükséges adatok nélkül - már az alapcselekményt, a költségvetési csalást sem lehetett volna megvalósítani. Így az a körülmény, hogy az I. r. és a II. r. vádlott adott utasításokat a színleg közbeékelődött cégek részéről tevékenykedők részére, a számlák kiállításával, pénzek felvételével, átadásával, továbbutalásával kapcsolatban, akik aztán ennek megfelelően jártak el, azaz más vádlottak közreműködésével, bevonásával történt a konkrét végrehajtás, lényegében szükségszerű velejárója a bűncselekmény elkövetésének.

[109] Az irányadó tényállás alapján az ügy a hasonló ügyekben megfigyelt elemekből áll össze, kevés szereplős, az elkövetési módszer egyszerű felépítésű, nincs további közvetítői rendszer, nincs klasszikus számlázási kör, több határon átnyúló számlázási láncolat, hisz mind ehhez kiépített bünszervezetre lenne szükség, ami az ítéltábla megítélése szerint jelen ügyben hiányzik. Kétségtelen, hogy ezt a rendszert átlátta és a többi vádlott-társ igénybevitelével működtetni is tudta az I. r. és a II. r. terhelt, azonban meghatározóan nem avatták be a társaikat a tényleges folyamatokba, ami tudattartalom oldaláról is erősen gyengíti

a bűnsegédként közreműködő vádlottak bűnszervezetben történő elkövetésének bizonyítottságát.

[110] Az elsőfokú bíróság ugyanakkor pontosan összegyűjtötte és felsorakoztatta ítéletének tényállásában a vádlottak közti bűnös kapcsolat mibenlétét, mely elemek teljesen megfeleltethetők a bünszövetség kritériumainak, így helytálló a Btk. 459. § (1) bekezdés 2. pontja szerint bünszövetség megállapítása a törvényszék részéről.

[111] Az elsőfokú bíróság maradéktalanul felsorolta a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket, és azokat súlyuknak megfelelően is értékelte. Emellett a joghátrány meghatározása során figyelemmel volt a fokozatosság, a belső arányosság és egyéniesítés követelményére is, továbbá a kiszabott büntetések a tetтарыыos büntetés elvárásának is megfelelnek. A költségvetésnek okozott vagyoni hátrány a hasonló ügyekhez képest nem tekinthető kiemelkedőnek, jelentős a cselekmények elkövetése óta eltelt idő is, így az ítéltábla álláspontja szerint nem kifogásolható, hogy a különös visszaesőnek minősülő I. r. vádlott kivételével a törvényszék a további terheltekkel esetében lehetőséget látott az ún. enyhítő szakasz alkalmazására.

[112] Az elsőfokú bíróság okszerűen és helytállóan indokolta meg, hogy mely okok miatt nem szükséges az alkalmazottnál súlyosabb - a IV. r. vádlott vonatkozásában végrehajtandó szabadságvesztés - büntetés kiszabása. A büntetés-kiszabás másodfokú felülbírálata során az ítéltábla úgy ítélte meg, hogy e szankciók nem törvénytelenül enyhék, és nem észlelt olyan körülményeket, amelyek az alkalmazott joghátrányok közül a szabadságvesztés büntetések súlyosítását, vagy a IV. r. vádlott esetében végrehajtásának elrendelését és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazását indokoltá tennék.

[113] Emellett azonban a másodfokú bíróság a büntetések további enyhítésére sem látott lehetőséget, az elsőfokú bíróság által alkalmazott szabadságvesztés arányos a vádlottak által elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyával és a vádlottak társadalomra veszélyességével, továbbá a pénzbüntetések mértéke sem eltúlzott, úgy a pénzbüntetés napi tételeinek száma, mind az egy napi tétel összege megfelel a Btk. 50. § (1) és (3) bekezdésében írt rendelkezéseknek.

[114] Az ítéltábla a törvényszék indokolását a IV. r. vádlott vonatkozásában mindössze azzal egészíti ki, hogy az Alkotmánybíróság 8/2015. (IV.17.) AB határozatában kimondta, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén hivatalból vizsgálja az előzetes mentesítés lehetőségét és erről az ítéletben rendelkezzen. Az elsőfokú bíróság az ítéletben az AB határozattól eltérően ugyan külön nem indokolta, hogy miért nem látta indokoltnak IV. r. vádlott előzetes mentesítésben való részesítését, nemleges döntése azonban nem kifogásolható. A vádlott mellett olyan körülmények nem voltak feltárhatók, melyek a Btk. 102. § (1) bekezdése szerint, az előzetes mentesítéshez támasztott követelmény, az arra való érdemesség megítélésére adtak volna alapot. A cselekmények jellege, bűnössége foka, nem hordoz olyan külön méltányolandó és méltányolható tényezőket, elemeket, amelyek e kedvezmény megadását lehetővé tennék.

[115] Az ítéltábla a Be. 590. § (7) bekezdése alapján hivatalból vizsgálta az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás tárgyát képező kérdésekben hozott rendelkezések törvényességét is. Ennek során azt állapította meg, hogy Terhelt I. r. vádlottat a Szombathelyi Törvényszék a 2018. május 23. napján kelt 15.B.1/2017/91. számú ítéletével, amely a Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Bf.I.84/2018/13. számú határozata folytán 2019. január 22. napján emelkedett jogerőre, költségvetési csalás büntette és más bűncselekmény miatt – többek között – 6 év szabadságvesztés büntetésre ítélte, míg a jelen eljárásban elbírált, törvényi egységet képező bűncselekmény utolsó részselekményének elkövetési ideje – a valótlan tartalmú áfa bevallás benyújtása – 2019. január 23. napján történt. Ennélfogva egyrészt az I. r. vádlott ezen büntetése alapozza meg a Btk. 459. § (1) bekezdés 31. pont a) alpontja szerinti különös visszaesői minőségét, másrészt emiatt feltételes szabadságra sem bocsátható a Btk. 38. § (4) bekezdés d) pontja alapján, miután jogerős szabadságvesztésre ítéltése után, de a végrehajtás befejezése előtt elkövetett szándékos bűncselekmény miatt ismét szabadságvesztésre ítélte őt a bíróság.

[116] Az elsőfokú bíróság egyéb rendelkezései törvényesek.

[117] Mindezekre tekintettel az ítéltábla a Szombathelyi Törvényszék 2024. november 6. napján kihirdetett 47.B.33/2022/160. számú ítéletét a rendelkező részben írtak szerint a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg egyéb rendelkezéseit, miután azok törvényesek voltak, a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta azzal, hogy a Be. 561. § (2) bekezdés b) pontjára figyelemmel feltüntette a terhelt személyi adataiban időközben bekövetkezett változásokat.

[118] Az ítéltábla a másodfokú eljárásban a kirendelt védők eljárásával kapcsolatban felmerült bűnügyi költségről a Be. 613. § (1) bekezdése alapján rendelkezett, és a Be. 574. § (4) bekezdése alapján az V. r. vádlottat, valamint az eljárás alá vont, joghátránnyal sújtott jogi személyt a Jszbt. 19. § (1) bekezdése alapján kötelezte a vonatkozásukban felmerült bűnügyi költség megfizetésére, míg a Jszbt. szerinti intézkedéssel nem érintett jogi személy esetében felmerült bűnügyi költségről a Jszbt. 19. § (4) bekezdése alapján megállapította, hogy az állam terhén marad.

Győr, 2025. szeptember 16.

Dr. Takácsné dr. Helyes Klára s.k. Dr. Élő András s.k. Szalainé dr. Joánovits Krisztina s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

Záradék:

A Győri Ítéltábla ítélete és ezáltal a Szombathelyi Törvényszék 2024. november 6. napján kihirdetett 47.B.33/2022/160. számú ítéletének meg nem változtatott része I., II., III., IV., V. és VI. r. vádlottak, valamint Kft2. és a Kft1. „f.a.” jogi személyek vonatkozásában a mai napon jogerőre emelkedett.

Győr, 2025. szeptember 16.

Dr. Takácsné dr. Helyes Klára s.k.

a tanács elnöke